

Encuesta antiguo productor

4-xaneiro-2015

Método de encuesta: Lúpulo – Cómo se realizaba la práctica tradicionalmente en la zona

A encuesta está centrada en Josefa Filgueiras Pita e os demais escoitan. Unha vez que ela conteste os demais actores poden intervir e puntualizar. Isto permite que Josefa se esforce en dar datos correctos e os demais actores estén pendentes de adornar os datos e se recorden outros saberes agroecolóxicos que poderían permanecer no esquecemento.

Participantes na encuesta:

Manuel José Castro Vilariño.

Josefa Filgueiras Pita.

María José Castro Filgueiras.

¿Comenzo da actividade?

Empezaron ca produción en Perbes sobre 1960 na casa de Josefa. Traballaban sobre 15 días 200 plantas en 2 ferrados, tres irmáns, pais e veciños. 5000-6000 pesetas campaña (recolección entre setembro e outubro) secabase no faiado da casa.

Manuel recollía na zona de calobre durante unha semana (20 kg en verde un saco). A folla utilizabana para alimentar o ganado.

7-8 kg/día por persona.

Toda a plantación era sobre poste- había que cortar a planta e despois arrancar o poste.

Para Plantar:

-A planta cabábase todo derredor, buscar a planta e botar esterco (xaneiro-febreiro)

-Cando empezaba a medrar poñíase o poste e por planta enróllanse de 3 a 4 ramas (marzo, abril)

-Os postes eran de pino delgados e altos algúns hasta 10 metros, manuel dedicouse o corte e Josefa tiña que poñelos e cultivalos.

-Marcos de plantación para 100 plantas /ferrado.

-A mellor é a terra pesada (mais arcillosa).

- Escarda manual (sachar derredor e facer a búsqueda manual da planta).
- Poñíanse patacas polo medio. E últimamente fabas e guisantes.
- Quitábanse follas pola parte de abaixo para ventilación e evitar a contaminación por fungos e insectos.
- Polo color da flor (verde claro) e recolectábase todo.
- Saco de 30 Kg en seco (observábase que estaba seco e facía ruído de seco). A cooperativa de Betanzos co secadeiro. O seco pagábase máis.
- Toda a formación era por observación e práctica. Os primeiros D. José Rodríguez (Crego e San Pedro de Perbes) tiña datos e bibliografía e traballaba o lúpulo con dúas sachas para refrescar e máis produción. O tío de Manuel (Manolo Varela Torre) tiña coñecementos sobre a produción de lúpulo e explicaba os demais veciños da parroquia.
- colliase cada dous ou tres días e levábase a Betanzos.

-Clasificábanse:

1ª / 2ª e 3ª en función do tamaño e en función da lupulina. O mellor lúpulo era da primeira parte da planta.

Pagábase o cabo de dous meses no banco pastor de Betanzos.

Problemas de envidias por clasificacións e a competencia de León entran no problema do abandono na produción en Betanzos.

-As explotacións tiñan ganaderías e a parte tiñan lúpulo e dous ferrados. (a relación era uns ingresos de 6000 € por dous ferrados).

-Costes de paus- 10 a 20 pesetas por pau. Esterco de vacas (toxo e feito). Os sacos viñan ca pulpa de remolacha para o gando.

-Mirar na memoria os datos de Perbes

